

Správa OECD o výsledkoch pre oblasť vedy, techniky a priemyslu 2013

Zhrnutie v slovenčine

Nevýrazný rast väčšiny svetových ekonomík spôsobil, že podpora nových zdrojov hospodárskeho rastu sa stala globálnou strategickou prioritou. Veda, technológie, inovácie a podnikanie posilňujú súťaž, produktivitu a tvorbu pracovných miest, a preto predstavujú dôležité mechanizmy podporujúce trvalo udržateľný rast.

Správa o výsledkoch obsahuje 260 vedeckých, technologických, inovatívnych a hospodárskych ukazovateľov výkonnosti, ktoré znázorňujú výkonnosť členských ekonomík OECD a najväčších ekonomík mimo OECD v mnohých oblastiach. Správa o výsledkoch pre oblasť vedy, techniky a priemyslu pomáha vládam navrhovať účinnejšie a efektívnejšie politiky a sledovať postup smerom k požadovaným cieľom. Nasleduje niekoľko z najdôležitejších zistení nachádzajúcich sa v Správe o výsledkoch za rok 2013.

Investície do inovácií sú aj naďalej prioritou, hlavne prostredníctvom podporných opatrení v oblasti výskumu a vývoja.

V roku 2012 investovali vlády krajín OECD v priemere 0,8 % HDP do priameho financovania výskumu a vývoja doma alebo v zahraničí; v Kórei a Fínsku to bolo viac ako 1 %. Okrem toho 27 z 34 členských ekonomík OECD a množstvo ďalších ekonomík mimo krajín OECD v súčasnosti nepriamo podporuje komerčný výskum a vývoj pomocou daňových stimulov. V roku 2011 poskytli Ruská federácia, Kórea, Francúzsko a Slovinsko najvyššiu celkovú podporu komerčného výskumu a vývoja v prepočte na percento HDP. V Kanade a Austrálii bolo priame financovanie prevýšené nepriamym financovaním komerčného výskumu a vývoja až päťnásobne. Daňové zvýhodnenia v oblasti výskumu a vývoja v Spojených štátoch dosiahli 8,3 miliardy amerických dolárov. Na ďalších priečkach sa umiestnili Francúzsko a Čína. Nové odhady ukazujú, že náklady spoločností na investície do výskumu a vývoja závisia od ich veľkosti, umiestnenia a hospodárskej bilancie. V roku 2013 sú Austrália, Kanada, Francúzsko, Kórea, Holandsko a Portugalsko pomerne štedré voči malým a stredne veľkým podnikom.

Mladé, dynamické firmy majú lepší vplyv na tvorbu pracovných miest, ako sa predpokladalo.

V rokoch 2008 až 2011 klesla čistá zamestnanosť v krajinách OECD o 2 %, čo predstavuje 9 miliónov ľudí. Dve tretiny z nich sa nachádzali v Spojených štátoch amerických. Najvyššie straty zaznamenal výrobný a stavebný sektor (priemerný pád o 32 %, resp. 25 %), no poklesu sa nevyhli ani informačné odvetvia – výroba informačnej a komunikačnej techniky, vydavateľské alebo telekomunikačné služby. V mnohých krajinách OECD pokračovalo výrazné znižovanie zamestnanosti aj v roku 2012, pričom vysokokvalifikovaných manažérov postihlo rovnako ako pracovníkov s nižšou kvalifikáciou. Počas krízy bola väčšina zaniknutých pracovných miest vo väčšine krajín spôsobená zmenšovaním už zavedených podnikov, zatiaľ čo čistý nárast počtu pracovných miest v nových firmách (ktoré fungujú päť rokov alebo kratšie) zostal v kladných hodnotách. Mladé firmy s menej ako 50 zamestnancami predstavujú len približne 11 % zamestnancov, no vo všeobecnosti tvoria spolu viac ako 33 % celkovej tvorby pracovných miest v podnikateľskom sektore a ich podiel na zanikajúcich pracovných miestach je približne 17 %.

Obchodovanie s pridanou hodnotou ponúka nový pohľad na obchodné vzťahy.

Indikátory OECD-WTO v oblasti obchodovania s pridanou hodnotou (TiVA) prezrádzajú, že krajiny sa stali závislejšie od dovozu z väčšieho množstva ekonomík, aby si udržali alebo zlepšili výkonnosť svojho vývozu. Napríklad hrubý export z Číny sa v rokoch 1995 – 2009 zvýšil približne 12-násobne pri súčasných cenách na takmer 1300 miliárd amerických dolárov a objem zahraničného exportu s pridanou hodnotou sa takmer strojnásobil na viac ako 30 %. Dvadsať percent exportu s pridanou hodnotou pochádzalo z krajín OECD, z toho polovica bola z Japonska a Kórey.

Zahraniční spotrebiteľia udržiavajú pracovné miesta.

Ako rastie vzájomná závislosť krajín, spotrebiteľia v jednej krajine môžu udržiavať pracovné miesta v nasledujúcich krajinách v hodnotovom reťazci. V roku 2008 bolo udržiavaných vďaka zahraničnému dopytu 20 % až 45 % pracovných miest v podnikateľskom sektore vo väčšine európskych ekonomík a 20 % pracovných miest v Číne. Podiely sú nižšie v Japonsku a Spojených štátoch vďaka ich pomerne veľkej rozlohe a nižšej závislosti od vývozu a dovozu. Napriek tomu prvotné odhady naznačujú, že zahraniční spotrebiteľia v roku 2008 zabezpečili udržanie viac ako 10 miliónov pracovných miest v obchodnom sektore v USA, pričom spotrebiteľia vo Východnej a Juhovýchodnej Ázii udržali 2 milióny amerických pracovných miest.

Vyvíjajúce sa ekonomiky hrajú čoraz väčšiu úlohu vo vede a inováciách.

V kontexte vedeckého výskumu vo svete zmenil príchod nových hráčov štruktúru globálnych sietí spolupráce. V roku 2011 bola Čína druhým najväčším vykonávateľom výskumu a vývoja po Spojených štátoch a až za ňou nasledovali krajiny ako Japonsko, Nemecko alebo Kórea. Bola tiež druhým najväčším tvorcom vedeckých publikácií, no v rebríčku výskumného výkonu podľa kvality (najcitovanejšie články) zaostáva za väčšinou členských krajín OECD. Čína zaznamenala nárast z 9 000 vedeckých spoluprác v roku 1998 na viac ako 74 000 v roku 2011. Počas tohto obdobia počet čínskych publikácií v spolupráci s inštitúciami v USA narástol z približne 2 000 na viac ako 22 000. Spojené štáty si naďalej udržiavajú status centra medzinárodnej výskumnej siete a v roku 2011 sa zúčastnili takmer 15 % všetkých vedeckých spoluprác, ktoré boli zdokumentované vo vedeckých publikáciách podliehajúcich odbornému posúdeniu kolegami, tzv. peer review.

Univerzitné hotspotsy sú stále sústredené na niekoľkých miestach.

Päťdesiatka najlepších svetových univerzít s najvyšším relatívnym vplyvom za roky 2007 – 2011 je z geografického hľadiska značne koncentrovaná, no je to menej v porovnaní s rokmi 2003 – 2009. Celkovo 34 z 50 najlepších univerzít sa nachádza v Spojených štátoch amerických. Zvyšné sú v Európe a dve sa po prvýkrát nachádzajú mimo krajín OECD, konkrétne v meste Taipei na Taiwane. Na druhom mieste je Spojené kráľovstvo, s osobitnými kvalitami v oblasti medicínskych a spoločenských vied. Medzi krajinami sú výrazné rozdiely z hľadiska zamerania, pričom univerzity v USA poväčšine vynikajú v oblastiach ako biochémia, informatika, neurovedy a psychológia. Univerzity v ekonomikách mimo OECD, hlavne v Ázii, hrajú relatívne výraznú úlohu v chemickom, energetickom a veterinárnom výskume.

Výskumníci sú čoraz mobilnejší.

Mobilita výskumníkov a spolupráca medzi inštitúciami rastú. Nový ukazovateľ sleduje zmeny v inštitucionálnej príslušnosti vedcov, ktorí publikujú vo vedeckých časopisoch. Deväť najväčších medzinárodných bilaterálnych výmenných tokov výskumníkov medzi krajinami predstavuje výmeny, ktorých sa zúčastňujú Spojené štáty. Zatiaľ čo celkový počet príchodov do USA prevyšuje odchody, viac vedcov, ktorí začnú publikovať v Spojených štátoch, sa presúva do inštitúcií v Číne a Kórei ako opačným smerom. Spojené kráľovstvo predstavuje druhú najviac prepojenú ekonomiku. Priemerný vplyv výskumu vedcov, ktorí sa presúvajú medzi inštitúciami v rôznych krajinách, je takmer o 20 % vyšší ako u tých, ktorí sa nikdy nestáhovali do zahraničia. V prípade mnohých ekonomík by zvýšenie výkonnosti týchto „zotrúvajúcich“ výskumníkov na úroveň medzinárodne mobilných výskumníkov (tých, ktorí odchádzajú, aj tých, ktorí sa vracajú) umožnilo dosiahnuť krajiny na popredných priečkach výskumnej činnosti.

© OECD

Toto zhrnutie nie je úradným prekladom OECD.

Rozmnožovanie tohto zhrnutia je povolené iba za predpokladu, že bude uvedené autorské právo OECD a názov originálnej publikácie.

Viacjazyčné zhrnutia sú preloženými výňatkami z publikácií OECD, pôvodne uverejnených v anglickom a francúzskom jazyku.

K dispozícii sú bezplatne v on-line kníhkupectve OECD: www.oecd.org/bookshop

Viac informácií získate v Divízii autorských práv a prekladov OECD Riaditeľstva verejných záležitostí a komunikácie: rights@oecd.org , fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Navštívte našu webovú lokalitu www.oecd.org/rights

Kompletnú anglickú verziu si môžete prečítať v online knižnici OECD iLibrary!!

© OECD (2013), *OECD Science, Technology and Industry Scoreboard 2013*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/sti_scoreboard-2013-en